

FINANSDEPARTEMENTET

Det Kgl. Finansdepartement	16. MAI 2006	Vår dato	15.05.2006
Postboks 8008 Dep	Saksnr.	Deres dato	03.04.2006
0030 OSLO	06/1856-34	Vår referanse	39370/FBjr/om/
	Arkivnr.	Deres referanse	061856/ FM K Sj

Høring – utkast til forskrifter til ny forsikringslov mv.

I NHOs høringsuttalelse tar vi opp følgende forhold:

1. Forskrifter til forsikringsloven
2. Forskrifter til lov om obligatorisk tjenestepensjon
3. Ordninger for bedrifter som per 1.1 2006 allerede hadde innført innskuddspensjonsordning etter LOI.

1.Forsikringsloven.

NHO er tilfreds med at denne nå trer i kraft fra 1.juli 2007 samtidig med at med OTP-regelverket blir gjort gjeldende.. NHO er særlig opptatt av at lov og forskrift fra nå av vil gi en mer oversiktlig prising av livsforsikringsprodukter. Loven med forskrifter vil derfor kunne gi et betydelig bidrag til å sikre bedre konkurranse til kundenes fordel. Et eksempel som kan belyse fordelene med dette er arbeidet med NHOs innkjøpsordning for obligatorisk tjenestepensjon (OTP). Her er de samme prinsipper lagt til grunn som i forsikringsloven og forskriftene til denne. Oppdelingen av totalkostnadene i klare priser tilknyttet risikopremie, administrasjonskostnader og forvaltningskostnader. Denne gjennomsiktligheten gjør det lettere å vurdere anbudene og gjør det mulig å redusere kostnadsnivået vesentlig. Her har vi gitt vårt bidrag til å sikre at lovens og forskriftenes intensjoner på dette felt følges opp.

Når det imidlertid gjelder forholdet til regelverket for ytelsesordninger og innskuddsordninger med (kollektiv) felles forvaltning skaper forsikringsloven og forskriftsforslaget en del problemer:

Forsikringsloven åpner også for bruk av modifisert overskuddsdeling på enkelte typer kontrakter. Etter § 9-12 i ny forsikringslov skal overskudd tilordnet fripoliser og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte forpliktelser behandles etter modellen for modifisert overskuddsdeling. Loven åpner for at det i forskrift kan fastsettes at denne modellen også skal gjøres gjeldende for andre typer kontrakter.

I Ot. prp. nr. 74 (2003-2004) på side 90 tok Finansdepartementet opp spørsmålet om hvorvidt modellen for modifisert overskuddsdeling også burde omfatte pensjoner under utbetaling. Det ble vist til at både Kredittilsynet og FNH anbefalte en slik løsning. Departementet konkluderte med at

"det kan være forhold som taler for at overskuddsmodellen som benyttes for fripoliser også bør gjøres gjeldende for pensjoner under utbetaling", og viste til at lovforslaget inneholdt hjemmel til gi slike regler i forskrift".

I utkastet til forskrifter sier imidlertid departementet at samtlige tjenester til pensjonsordningen både i forhold til yrkesaktive og pensjonerte arbeidstakere skal omfattes

av det generelle prinsippet om at "selskapets godtgjørelse for tjenester til en kollektiv pensjonsordning skal beregnes på årsbasis og betales årlig av foretaket".

Konsekvensene av dette er ikke belyst i høringsnotatet.

Vi er kjent med at Kredittilsynet i et tidligere forskriftsutkast tok opp og problematiserte disse forholdene. Kredittilsynet pekte bl.a. på:

"Foretaket kan således bli påført en uforholdsmessig stor premiebelastning for avkastningsgarantien dersom sammensetningen i medlemsbestanden består av få yrkesaktive medlemmer og et større antall pensjonister. Etter gjeldende regelverk og praksis har foretaket ikke ansvar for ytterligere premiebetaling etter at et medlem dør eller blir pensjonist. Det er grunn til å tro at foretak flest heller ikke ønsker å bli påført et slikt ansvar" (Kredittilsynet: Utkast til forskrifter til kapittel 7 og 9 i ny forsikringslov, 24. oktober 2005).

Etter vår oppfatning kan departementets forslag føre til at

- Økonomisk incentiv for bedriften til å betale lavest mulig pris for avkastningsgarantien
- Dårligere pensjon for eldre arbeidstakere
- Kontantverdien av de samlede påregnelige premiekrav må trolig balanseføres.

Det er blitt foreslått at departementet legger Kredittilsynets anbefaling til grunn, og endrer forskriften slik at pensjoner under utbetaling i kollektive pensjonsordninger også omfattes av modifisert overskuddsdeling.

2. OTP og LOI

Etter at Lov om obligatorisk tjenestepensjon ble vedtatt av Stortinget er det fastslått at det er bedriftene som har ansvaret for å dekke kostnadene ved administrasjon og forvaltning av innskuddspensjonsordninger og dermed også i OTP.

Da OTP-loven ble behandlet i Stortinget høsten 2005, fremmet NHO forslag om at "hvis foretaket har eller oppretter en innskuddsordning etter lov om innskuddspensjon, og innskuddsplanen er utformet som følger av § 4, er foretaket unntatt fra kravet i § 4 (3) første punktum når det gjelder betaling av forvaltningshonorar."

Bakgrunnen for dette var at NHO mente det var urimelig at minstekrav om kostnadsdeling også ble gjort gjeldende overfor bedrifter med innskuddspensjon som allerede lå over minstekravene. Dette forslaget ble fulgt opp av en fraksjon fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre som ba Regjeringen utforme en forskrift hvor det kunne gis unntak fra kravet i § 4 (3) når det gjelder betaling av forvaltningshonorar. Dette forslag fikk imidlertid ikke flertall.

Siden OTO-lovens § 4 har overskriften:

"Minstekrav til pensjonsordning med innskuddspensjon"

var det derfor klart at § 4 gjelder innskuddspensjon generelt og at kostnadsfordelingen i innskuddspensjon skal være at foretaket dekker forvaltningskostnadene både når det gjelder OTP og ordninger som går utover OTP.

På tross av denne klare formulering har det vært sådd tvil om kostnadsdelingen mellom bedrift og ansatt. En sannsynlig grunn til denne misforståelsen er at en så vidtrekkende bestemmelse ble inntatt i OTP-loven, og ikke der den egentlig hører hjemme, nemlig i LOI. Det er derfor viktig at dette nå gjentas i forskrift slik at det blir klart hva vedtatt lov sier om kostnadsdelingen. En bedre løsning hadde imidlertid vært å inkludere § 4 i LOI siden denne paragrafen gjelder innskuddsordninger generelt.

I sin høringsuttalelse til forskriftene som gjelder innføring av OTP har Norske Pensjonskassers Forening en bemerkning til utformingen av forskriften § 7. NHO vil slutte seg til NPFs forslag til ny ordlyd i § 7 annet ledd.

3. Overgangsordninger for bedrifter som har innført pensjonsordning før 01.01.2006.

NHO mener fremdeles at bedrifter med innskuddsordninger som er så gode at de, selv når ansatte betaler forvaltningen oppfyller minstekravene, må kunne unntas fra kravet i § 4 (3). Derfor bør i alle fall de foretak som hadde innskuddsordninger før 1.1.2006 og klart oppfyller minstekravet til sparing i OTP uansett hvem som dekker forvaltningskostnadene, unntas fra kravet i § 4 (3).

En del arbeidsgivere, særlig de som har innført innskuddspensjon allerede, går sterkt i mot de endringer i kostnadsfordelingen som er presisert i de nye forslag til forskrifter. Punktvis vil NHO fremheve følgende innsigelser som er blitt presentert for oss:

- For bedriften medfører dette uforutsigbare forvaltningskostnader som over tid kan overstige innskuddet.
- Det vil oppstå vridninger i konkurransen i markedet for sparing som vil være særlig negativt for fondsspareløsninger. Individuelle valgmuligheter blir redusert.
- Det oppstår innlåsingeffekter for eldre arbeidstakere hvis nye arbeidsgivere skal overta kostnadene ved forvaltning av vedkommendes pensjonskapital.
- Begrensninger i flytteretten for pensjonskapital vil redusere pensjonene for personer som skifter stilling noen ganger i løpet av yrkeslivet
- Arbeidsgiver får et incentiv til å velge ordninger med lave forvaltningskostnader som forringer endelig pensjon
- Ytelsesordninger og innskuddsordninger er forskjellige pensjonsordninger. Argumentet om at ansvaret for dekning av kostnader blir de samme er derfor ikke reelt.
- Regnskapsmessig usikkerhet vil bli resultatet av uforutsigbare forpliktelser når det gjelder forvaltningskostnadene. I forhold til dagens innskuddspensjoner er det en klar ulempe.

Det er viktig at de bedrifter som allerede har ordninger og derved ikke kan unngå uheldige utslag av det nye regelverket, kan videreføre sin ordning i nåværende form, eller at de kan innrette seg slik at uheldige konsekvenser av det nye regime for disse bedriftene blir minst mulig.

NHO har medlemsbedrifter som før 1.1 2006 opprettet innskuddspensjonsordning for sine ansatte som ligger langt over de krav som OTP stiller. Disse ordningene er kommet i stedet for en ordning etter LOF som er blitt lukket. Gjennomføring av en slik overgang har ofte vært en vanskelig prosess med mange vanskelige avveininger på den enkelte bedrift. For disse bedriftene vil vi derfor fremme følgende forslag til permanente overgangsordninger:

- Innpassing av innskudd fra 1 G.

Her vil bedriftene bli påført en betydelig merkostnad ved at innskudd nå også skal gjøres for lønn mellom 1 G og 2 G. Som et unntak for akkurat disse bedriftene foreslås at innskuddet i dette intervallet settes til 2 %.

NHO er klar over at dette strengt tatt er et avvik fra forholdsmessighetsprinsippet, men i forhold til en 2 -12 G ordning vil det likevel bety en ytterligere begunstigelse av lavere inntekter. Den foreslåtte endring vil være en ordning som er begrenset til et mindre antall bedrifter og vil ikke få konsekvenser for ordninger som er etablert etter 01.01.2006. I forhold til en innskuddssats på 4 %, vil 2% bety at den ekstrabelastningen som følger av OTP for disse bedriftene blir redusert.

- De ansatte belastes forvaltningskostnadene

Forskriftsforslagets § 11 inneholder bestemmelser om at vederlag for bla forvaltning av pensjonsordningens midler kan videreføres som avtalt frem til 01.01.2010. Etter vår oppfatning bør det være adgang til å videreføre opprinnelig avtale på permanent basis "hvor årlige innskudd etter innskuddsplanen utgjør 4 prosent eller mer mellom 2G og 12 G, og minst 2 % mellom 1G og 2G".

Hjemmelen for disse permanente overgangsordningene er etter vår oppfatning § 4 (5) i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Forvaltning av arbeidstakerbetalte innskudd mv.

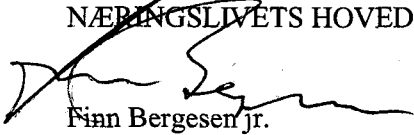
I høringsnotatet (s.12) hevdes det at problemet med arbeidstakere som får ny stilling er begrenset. Hvis departementet med dette mener ny arbeidsgiver er vår oppfatning at dette er svært omfattende og vil bli et omtvistet tema i fremtiden når arbeidstakerne har med seg betydelig kapital til ny arbeidsgiver. Vi har oppfattet det slik at arbeidstakerne har en ubetinget rett til å ta med seg oppspart kapital, mens det ikke har vært avklart hvem som skal betale forvaltningen av disse midlene. Hvis departementet mener at dette kan løses ved avtale mellom partene bør dette komme klarere frem.

Avtaleprinsippet bør også gjelde i de tilfelle arbeidstaker tillates å betale eget innskudd, og i de tilfelle ordningen går ut over OTP-lovens minimum. Jfr. omtalen av dette nedenfor.

Det foreslåtte regelverk kan imidlertid forstås slik at kostnadene ved forvaltning av innskuddsbevis som arbeidstakere bringer med seg til ny bedrift skal overtas av den nye bedriften. Dette påfører i så fall bedriftene nye kostnader og bør kunne unngås hvis bedriften ønsker det. Alternativet kan bli at arbeidsstokken blir mindre mobil i fremtiden.

Vi er imidlertid i tvil om størrelsen på problemet særlig hvis arbeidsgiverne opptrer samlet og hele tiden sørger for å holde forvaltningskostnadene på et minimalt nivå. Da vil disse kostnadene være lave og neppe utgjøre et stort problem i forbindelse med nyansettelser. Dessuten vil situasjonen normalt være at arbeidstakere også slutter og dermed reduserer forvaltningskostnadene for bedriften. Uansett vil det eventuelt ta lang tid før det blir et problem. Det bør da være mulig å endre regelverket hvis det skulle vise seg å bli behov for det.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLEVENES HOVEDORGANISASJON

Finn Bergesen jr.
Adm. direktør